Ч. 177 (13.416). Львів, понеділок 10. липня 1933. [illegible] Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і докр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Стихійне лихо.

Львів, 8. липня 1933.

Зливні дощі та слоти, що заслонюють уже кілька тижнів сонце над нашою землею, що паралізують благословенне ділання життєдайного сонячного проміння на наші обсіяні поля й скошені луки, віщували лихо для нашого хліборобства в цьому році. І чим більше приходило злив, тим виразнішими ставали перспективи того лиха. Тепер уже ясно, що від слоти в червні та липні сильно терплять усі озимі та ярі посіви. Тепер уже ясно, що весь перший збір сіна цього року пропащий. Тепер уже всім видно, що над нашою країною повисло марево загального нещастя в хліборобстві.

Одначе попри те загальне нещастя прийшло нагло останніми днями ще й спеціяльне, листоме тільки частині нашої землі. Воно не прийшло несподіване, а навпаки прийшло передбачуване сподіване і прийшло до того в катастрофальних розмірах. Маємо на думці нашу Гуцульщину і Бойківщину. Здається, не було на нашій землі українського видатнішого лідера і громадянина, якого серце в ті зливні дощі не передчувалоб саме на тому прегарному відтинку нашої землі наближаючогося нещастя. На жаль кожний з тих громадян так як і всі ми разом були безсильні, щоби цю грядучу катастрофу спаралізувати та відвернути. Катастрофальні повені в наших горах і в нашому Підгірю для нас не новина. Вони були і вони ще довгі часи будуть. Бо щоби з ними боротися, ми безсильні. Одначе збірними зусиллями можна всеж таки поставити цю боротьбу зі стихійним лихом так, щоби повінь не спричинювала таких катастрофальних наслідків, не наносила таких шкід населенню, які звичайно спричинює. Це осягається пляновою реґуляцією гірських рік та потоків. Це осягається великими інвестиціями в такі регуляційні подвиги. Самозрозуміле, що таку велику працю, може провести в життя тільки держава. Само громадянство такої масової та коштовної акції провести не всилі.

Миж знаємо, що в европейських гірських краях такі реґуляції рік давно провели держави. Провели їх великим накладом коштів та енергії, але все це оплатилось стократно, бо усунуло раз на все жахливі наслідки виливу рік для населення та його добра. Добре знаємо також і те, що в нас, наприклад, виставлені на такі самі стихійні нещастя наслідком зливних дощів і східні і західні Карпати. Але знаємо, що за останніх кількадесять літ збільшені наслідком зливних дощів води західних карпатських рік ніколи не спричинювали таких катастрофальних виливів і повіней як східньо-карпатські ріки. Якаж цьому причина?

Причина дуже проста. Ще за австрійських часів інвестували польські господарі Галичини величезні капітали в реґуляцію західно-карпатських рік, що протинали польську етнографічну територію. Зате цілком не журились дикими східньо-карпатськими ріками, що протинали українську етнографічну територію. Свого часу ми широко обговорювали цю саму справу на сторінках „Діла" за польських часів. Від коли ми найшлися в Польщі пережили ми вже кілька величезних стихійних нещасть, спричинених нашими карпатськими ріками наслідком виливів. З приводу повеней на нашій Гуцульщині, Бойківщині та на всьому Підгірю було свого часу багато шуму та галасу і на сторінках всеї польської преси. Були там і похвали для адміністрації та війська, що з посвятою ратувало загожене життя та дорібок гуцулів і бойків. Але ні разу ні одна польська ґазета не спинилася поважніше над причинами таких широких розмірів тих стихійних нещасть саме на нашій землі. Тоді то на сторінках „Діла" ми цифрами доказували, що відповідальні польські чинники, які зчаста займаються навіть орґанізацією допомоги для навіщеної катастрофою повіни Гуцульщини та Бойківщини, цілковито занедбують боротьбу з розмірами лиха і з постійністю таких явищ на нашій землі. І коли в реґуляцію західньо-карпатських рік польська держава вложила досі величезні міліони гроша, то в ту саму ділянку боротьби зі стихією в наших ґорах вложила мінімальні кошти та мінімум енерґії. Оскільки де щось вкладалось, то не на те, щоби основно зреґулювати якусь річку чи потік, але на те, щоби півзасобом, палятивно, поправити беріг чи міст і таким чином уможливити комунікацію, а не унешкідливити стихію.

У справі такої політики в боротьбі зі стихійним лихом у наших Карпатах забирала вже нераз голос наша Парляментарна Репрезентація в варшавському соймі. Вона цифрами і фактами доказувала, що коли політика польських відповідальних чинників у тій ділянці піде такими шляхами як досі і коли реґуляцію східньо-галицьких рік будуть трактувати так, як досі, то стихійні нещастя здевастують ціле наше Підкарпаття. Самозрозуміле, що ці представлювання Української Парляментарної Репрезентації не переконали нікого з відповідальних польських чинників. Все пішло старими шляхами. А тимчасом східньо-галицькі дикі карпатські ріки і потоки майже щороку спричинюють міліонові шкоди населенню та дають хіба тільки причину польським чинникам до чисто гуманітарної ініціятиви в напрямі несення допомоги жертвам катастрофальних повеней.

Тепер ми є свідками нового лиха й нещастя в наших горах і на цілому Підкарпатті. Чуємо й читаємо про інтервенції на місці старостів і представників воєвідств. Але не чули і не чуємо досі нізвідки ні натяку на те, що такі то і такі то уряди взялися бодай за виготовлення пляну поважної реґуляції рік, реґуляції, яка малаб на оці охоронити населення перед диким шалом гірських вод на дальшу мету, на цілі десятиліття.

Стихійне нещастя велике. І треба нам йому не тільки глибоко приглянутись як у причинах, так і в наслідках, але треба й робити все, щоби облекшити горе та біду нещасних жертв того лиха. Довідуємося, що справою теперішньої повені та її жертв занялася вже наша Парляментарна Репрезентація. На місце виїхало кілька послів, щоби зібрати матеріяли про розміри катастрофи та її жертви і щоби з тим фактичним матеріялом почати ще раз плянову акцію боротьби з переходовим лихом і з його знаними та постійними причинами.

Самогубство Миколи Скрипника.

З певного джерела довідуємося, що дня 7-го липня ц. р. наложив на себе руку у Москві відомий більшовицький діяч, **Микола Скрипник, один** із представників т. зв. старої ґвардії у комуністичному русі. М. Скрипник у початках більшовицької революції був на чільних становищах у Петрограді доки там була столиця, потім у Москві, пізніше як українець переїхав на Україну, де займав дуже відповідальні становища в уряді У.С.Р.Р. та в партійній Екзекутиві КП(б)У. Між іншими був кілька років народнім комісарем справедливости. Після ліквідації Шумського на становищі нар. комісаря освіти, заняв це місце Скрипник, залишаючись на ньому до весни цього року, себто до приїзду московського диктатора Постишева на Україну.

Скрипникові закинули пануючі нині у московській комуністичній партії елементи „націоналістичні ухили"; його візвали до Москви перед центральний партійний суд, де він мав оправдуватися від замітів і де мали його судити. У ході розправи М. Скрипник не був у силі опанувати нервів і психічного напруження, наслідком чого вистрілом з револьвера покінчив зі собою.

Це самогубство набирає характеру наскрізь драматичного жесту, коли зважити, що саме у цей день Радянський Союз святкував офіціяльно 10-літні роковини проголошення конституції прилюдними манїфестаціями.

Після самогубства Хвильового, самогубство Скрипника з тих самих мотивів переконає вже найбільших недовірків, що тепер прийшла **до голосу на Україні московська чорна сотня.**

Під кінець варт зазначити, що М. Скрипник був одним із найвидатніших творців теперішнього Радянського Союзу; він є теж співтворцем конституції С. Р. С. Р. з 1923 р., яка теоретично обовязує досі. Скрипник був теж представником КП(б)У в Екзекутиві Комуністичного Інтернаціоналу (Комінтерну). Перед кількома літами був він у Львові, де у викладі, виголошеному в „Наук. Тов. ім. Шевченка" змальовував у рожевих колірах перспективи розвитку української науки на Радянській Україні. Не виключене, що ця трагічна смерть спричинить остаточно гідний відрух серед членів КП(б)У, чесних українців на Україні; може в усіх них заговорить уже раз сумління та розкриє їм очі на правдиві наміри червоної Москви супроти України.

САМОГУБСТВО СКРИПНИКА В ОСВІТЛЕННІ КОМУНІСТІВ.

МОСКВА, 8. 7. ПАТ. У звязку з самовбивством заступника голови Ради Народніх Комісарів УСРР Скрипника повідомляє центральний комітет компартії, що Скрипник впав жертвою українських націоналістичних елементів, що підступно добули довіря Скрипника і використали його становище для протирадянської роботи. Скрипник, що був з ними в контакті, зробив багато політичних похибок і свідомий цього наложив на себе руку, не маючи відваги до них признатися.

—o—

Постишев про українсько-московські відносини.

„Ізвестія" з 22. червня подають промову П. Постишева на пленумі ЦК КП(б)У з 10. червня. Постишев є сатрапом московського уряду при КП(б)У, його промова заслуговує найбільшої уваги, бо не полишає найменшого сумніву відносно того стану найгострішої боротьби, який невпинно тріває від початку московської окупації на Україні до нині. Промова ця присвячена розуміється справі реквізиції збіжа, але з неї можна бачити виразно, що боротьба за збіжа є лише частиною боротьби на Україні. Про витискування збіжа з українського селянства Постишев говорить:

„Від успішного виконання цього завдання залежить у значній мірі дальший зріст соціялізму в СРСР, дальше скріплення наших позицій на міжнародній арені. Притуплення більшовицької чуйности партійних орґанізацій на Україні допровадило до того, що шкідницькі контрреволюційні елементи здобули найбільше широке поле діяльности саме на Україні. Цих шкідників примушено тепер оповісти, як вони свідомо розтягали речинці засіву, щоби насіння навіть не зійшло, як вони спеціяльно калічили наші трактори та інші хліборобські знаряддя, як вони затримували добре зерно на ріжні колхозні фонди та віддавали державі занечищене зерно. Шкідницькі контрреволюційні елементи спромоглися розмістити свої сили і на інших відтинках соціялістичного будівництва, при тім часто на керуючих пунктах. Візьмім культурний фронт. На цім найповажнішім відтинку умістилось не мало петлюрівців, махнівців, аґентів закорд. контррозвідок, які пустили глибоке коріння та мали провідну ролю на окремих відтинках культурного будівництва. Ці шкідники та шпіони, всі ці Яворські, Бадани, Максимовичі, Ерстенюки, Шумські, Солодуби поза аґентурною роботою, яку вони провадили з доручення контррозвідок деяких держав, насаджували звичайно, кермуючи окремими відтинками культурного будівництва, не нашу національну формою та соціялістичним змістом культуру, а культуру націоналістичну, шовіністичну, буржуазну культуру Єфремових, Грушевських, культуру ворожу ідеольоґії та інтересам пролетаріяту та працюючого селянства. Своєю шкідницькою роботою вони намагалися підкопати та знесилити пролетарську диктатуру, горячкою готували нові одсічи проти СРСР, не полишаючи мрії про відірвання України від Радянського Союзу. Свою шпіонську, шкідницьку, контрреволюційну роботу вони прикривали пошматованим, заплюваним, проституованим, нераз продаваним Петлюрами, Скоропадськими, Коновальцями прапором „Соборної України".

Але що витворювало сприятливі умовини для їх шкідницької, шпіонської діяльности? Притуплення, а в деяких випадках навіть втрата більшовицької чуйности — ось де головна причина. Цеж факт, що їм пощастило зручно запутати навіть деяких наших провідних товаришів. У звязку з тим я хочу спинитися тут на виступі тов. Скрипника. Самеж той відтинок, яким керував т. Скрипник — я маю тут на увазі Наркомосвіти та цілу систему орґанів просвіти на Україні — показався найбільш засміченим шкідницькими, контрреволюційними, націоналістичними елементами. Ніякої боротьби проти цих елементів тут не було, і самий тов. Скрипник мусить признатися, що тут вороги наші часом діставали міцну та авторитетну оборону з боку деяких очевидно сліпих і глухих „комуністів". Ціла справа не в тих фактах, які Ви (Скрипник) наводите з терену української граматики та правопису. Хіба головне шкідництво буржуазно-націоналістичних, петлюрівських елементів, що запосіли Наркомосвіти, а часом і кермували ним, полягало лише в тім, що вони хибно розставляли літери „ґ" і „г"? І літери звичайно мають значіння. Алеж це дрібниці в порівнанні з тою шкідницькою роботою, яку провадили в системі орґанів освіти та спрямовували на опутання нашої молоді ворожою пролетаріятові ідеольоґією. Раніше ніж розставляти літери „ґ" та „г" ці шкідники в Наркомосвіті розставили своїх людей по цілій системі орґанів освіти. Вам, тов. Скрипник, треба було оповістити про те, як українізація у багатьох випадках опинилась у руках ріжної петлюрівської сволочі, про те, як ці вороги з партбілетом і без нього ховались за Вашу широку спину члена політичного Бюра ЦК КП(б)У, про те, як Ви часом боронили ці чужі, ворожі нам елементи. *Своїм виступом тут тов. Скрипник своїх помилок не вичерпав. Є великі помилки, помилки поважні і в літературних працях тов. Скрипника по національному питанню, по культурному будівництву та в його керівництві Наркомосвіти.*

Всі ці питання мають найбільш просте та безпосереднє відношення до провалення [illegible] стачання збіжа на Україні в минулім році. [illegible] хіба у нас тепер все добре? Чи ми не маємо між окремими робітниками, а навіть [illegible] відповідальними такої протипартійної [illegible] нини, що ніби то ціла причина прориву [illegible] сільськім господарстві України полягає в тім, що зліквідовано округи, а сотворено области спеціяльно з тою метою, щоби покласти [illegible] на Україну та все зцентралізувати"?

Діяльність шкідницьких контрреволюційних елементів на ріжних відтинках соціялістичного будівництва та орґанізація безпосереднього саботажу постачання збіжа петлюрівськими, махнівськими, білоґвардійськими елементами, що дісталися до партійних орґанізацій України — це результат відсутности більшовицької чуйности до клясового ворога, це головна причина зірвання постачання збіжа у минулім році та тих трудношів, які ми з вами маємо на Україні нині".

Цей витяг з промови Постишева, яка займає цілу сторінку „Ізвестій", дає яскравий образ тих жахливих переслідувань всього, що хоч трохи дише українським духом на Україні, переслідувань, які не минають й найвищих комуністичних достойників України. Цей витяг показує разом з тим, які болючі образи найвищих національних святощів, яке безмежне пониження національної гідности доводиться терпіти українцям від московських посіпак. Найже українці й поза межами Радянщини відчують належно ці образи й пониження та дадуть своєю активністю належну відповідь Московщині.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Троцький вертає до Москви?

Чергова вістка про згоду Сталіна з Троцьким.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ля Конкорд" повідомляє за достовірними джерелами з Москви, що президент Госбанку Шайман намагався в часі своєї подорожі до Константинополя погодити Троцького зі Сталіном. У висліді нарад мали вони обі погодитися і Троцький має повернутися до Росії ще до кінця ц. р. Тепер підшукують форми комунікату, що заповів би поворот Троцького і не дразнив ні Сталіна ні Троцького.

Літвінов у Парижі.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. закордонних справ Поль Бонкур відбув довшу конференцію з Літвіновим, бо конференція тягнулася аж 45 хвилин. По конференції видали комунікат, який каже, що оба державні мужі обговорювали загальне політичне положення і дійшли до переконання, що в богатьох справах від ратифікації умови про ненапад між СРСР і Францією істнує однозгідність. Одночасно Поль Бонкур погратулював Літвінову за те, що йому вдалось довести до конвенції, в якій подано дефініцію напасника.

ПАРИЖ, ПАТ. Премієр Даладіє прийняв Літвінова з візитою з більшовицьким амбасадором Довгалевським.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ЛИПНЯ 1933.

ДАМЯН ГОРНЯТКЕВИЧ.

Краса українських земель.

Голоси чужих і своїх.

Ще торік появилася в „Ділі" (ч. 130. з 15. VI. 1933.) цінна стаття д. С. Конрада п. з. „Напередодні ферій", в якій автор накликував нашу шкільну молодь до масових мандрівок не лише по галицькій землі, але також і по інших українських провінціях під Польщею, між іншим радив зацікавитися Холмщиною, Поліссям, Волинню й Підляшшам.

Цей голос дуже важний, бо справді тільки дивуватися можна, чому досі наша молодь так мало цікавиться іншими українськими землями поза Східною Галичиною. Невжеж на це вплинули чутки про загострення дозволу на побут на тих землях спеціяльно для нас, галицьких українців, а може бракувало тут ширшої пропаґанди? Чи може галицька молодь аж така горда на свою Гуцульщину, Бойківщину й Поділля, що й не сподівається знайти нічого замітного поза сокальським „кордоном"? Колиж її лякають трудношами в побуті на Волині й далі на Поліссі чи Холмщині, то нехай усі будуть спокійні: ніякий кодекс не передбачує кар за мандрівки в якійсь державі, ані за розмову з місцевим населенням! Щодо Галичини, то вона справді вабить своєю великою ріжнородністю й красою, але не вільно нам замикатися на свому тісному хуторі й самопевним поглядом глядіти згори на мрячну залечінь, бо мовляв, там нічого цікавого нема для нас. Зайве доказувати, що таке становище не лише фальшиве, але й шкідливе, бо щойно тоді пізнаємо глибше рідну землю, коли бачимо всі її частини й як слід оцінюємо їх.

Численні користи таких мандрівок такі великі, що не треба цього основніше доказувати. Всеж таки годиться згадати, що поза гарними переживаннями й враженнями, повинні належати до програми тих прогульок ще й досліди з ділянки етноґрафії, діялектольоґії, а в парі з тим навязування безпосередніх звязків із тамошніми селянами, обмін думок і духова підтримка. Наші мандрівники можуть опісля поміщувати описи своїх виправ у ріжних журналах, складати звіти й дослідний матеріял спеціялістам етноґрафам і діялектольоґам, чи директорам українських музеїв, при чому дістануть нові вказівки до дальших студій.

Саме так роблять поляки не лише на своїх землях, але й наших. Що року розбивають польські пластуни з Познаня або Лодзі свої табори в Кривчу чи Космачі, їдуть на Полісся, Холмщину, збирають прегарні твори українського народнього мистецтва й розсипують свої статті по власних журналах.

Які наслідки потягають за собою такі збірки, свідчить про це такий факт. Недавно розписувалася польська преса дуже широко про „пока муд" у міністрової Бекової, на якому були приявні представники дипльоматичних місій у Варшаві. Характеристична річ, що там показували жіночі одяги, прикрашені українськими вишивками з Волині й Полісся. Самозрозуміло, що ніхто з чужоземних гостей, які хвалили щиро красу тих вишивок, а навіть замовляли для себе ріжні експонати (між іншими до Токіо) не почули нічого більше про їх походження [illegible] за заявою, що це суто польські вироби. Ті, [illegible] щастя, світ побачить тепер куди кращі українські вишивки на виставі в Шікаґо і довідається, який нарід їх виробляє.

Від ранної весни до пізної осені появляються в польських часописах безліч статтей [illegible] чар природи галицької землі, Волині, Холмщини й про „екзотику" Полісся. Читач довідується тією дорогою про красу українських земель [illegible] характеристичні риси населення, але в тих [illegible] сах рідко зачибує нашу національну [illegible] хочби навіть у польській неприхильній для [illegible] термінольоґії... І є в тих голосах щось, що [illegible] назвати пародоксально нещирою щирістю [illegible] тори статтей переходять дуже часто з ролі [illegible] цензета до ролі героя, хочуть „переробити" [illegible] ним почерком пера все на свій лад і цим [illegible] вають мимохіть таку рису свого характеру, [illegible] яку повинні соромитися. Всеж таки у всіх [illegible] даних дописах переважає одна спільна риса [illegible] позитивна для нас — признання дійсної [illegible] українських земель з її зоіма культурними [illegible] ностями.

Здається мені, що для українського читача цікаво буде познайомитися з важнішими [illegible] тями того роду, хочби з огляду на наставлення їх авторів і їхній підхід до українських [illegible] Ці дописи повинні бути одночасно [illegible] заохотою для нашої молоді до подібних мандрівок. Попри це наведу одночасно [illegible] лоси українських прогульковців і [illegible] по згаданих землях, лишаючи самим читачам рефлексії.

(Продовження буде.)

Бльоки, бльоки, бльоки...

АГОНІЯ ЛЬОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. На льондонській конференції розійшлася вістка, що держави з неустабілізованою валютою передбачують теж, що повстане бльок, який в межах конференції або й на окремому конгресі пічне наради без участи держав з устабілізованою валютою, тобто „золотого бльоку". Крім Зл. Держав й Англії до цього бльоку увійшлиб усі англійські домінії, Індії, Японія і скандинавські держави. Програма конгресу покищо невідома.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Волстріт (банковий центр) не цікавиться зовсім долею льондонської конференції, вважаючи, що справу валют треба розглядати виключно з практичного боку.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В пятницю устійнено на конференції листу справ, над якими малиб радити комісії конференції. Опісля відбулося засідання монетарної комісії, на якій зголошено два внески. Італійського міністра фінансів Юнга за продовженням нарад комісії конференції і гострий внесок французького міністра фінансів Бонне, що закинув Англії і Зл. Державам зміну фронту і дезерцію з конференції — за тим, щоби перервати наради. В голосуванні внесок Бонне перепав 15 голосами проти 25 за внеском Юнга. Більшовицька делеґація не голосувала. Супроти цього комісії конференції радитимуть далі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Преса відмічує, що противники внеску Юнга творять міцний бльок европейських держав, що матиме великі впливи. Голосування виявило перемогу Англії, бо конференція продовжуватиме наради дальше, але невідомо, які будуть висліди її праці. Все залежне тут від становища Франції, що хоч внеском Бонне станула по боці золотого бльоку, то ледви чи зможе встоятись рішуче проти тісного англійсько-скандинавського бльоку.

ПАРИЖ, ПАТ. В серпні ц. р. відбудеться в осідку Французького Банку конференція держав вірних золотій валюті. В конференції візьмуть участь представники емісійних банків Бельгії, Голяндії, Швайцарії, Італії й Польщі; а має вона передискутувати становище цих держав до стабілізації валют та вирішити засоби, що мають опанувати спекуляцію в справах валют.

НЮ ЙОРК, 8. 7. ПАТ. През. Рузвельт переслав тим членам делегації, які ще залишились у Льондоні нові інструкції. „Ню Йорк Геральд Трібюн" пише, що Рузвельт домагається від делегації, щоби піддержала програму звишки цін, який покривається з його пляном народньої господарки.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Вчора вечором серед учасників льондонської конференції розійшлася сензаційна вістка, що зі Зл. Держав требаб сподіватися нових рішень у звязку з постановою през. Рузвельта задержати хитання доляра на рівні останніх днів.

—o—

Німеччина дістає нове обличчя.

БЕРЛІН, 8. 7. ПАТ. Мін. внутр. справ видав розпорядок, яким уневажнять усі посольські мандати до райхстаґу та краєвих соймів соціял-демократичної партії. Уневажнять теж мандати соц.-демократів у самоуправі. Заступників цих і тих визначить уряд.

БЕРЛІН, ПАТ. З наказу баварського мін. внутр. справ арештувала поліція 6. міністрів баварського уряду Гольденберга та Швеєра за образу гітлерівського уряду в листі до премієра Гельда.

БЕРЛІН, ПАТ. З ментом розвязання партії центрум парлямент Німеччини має зовсім інший вигляд. В дійсності істнує тільки одна, націонал-соціялістична партія, що має 289 членів і 7 кандидатів. Колишні члени німецько-національної, баварської народньої і християнсько-суспільної партії засідатимуть у партії як кандидати. Марксівських послів виключать на підставі розпорядку предсідника райхстаґу Ґерінґа.

—o—

Поїдуть за Матерном.

НЮ ЙОРК, 8. 7. ПАТ. Орґанізатори експедиції, що має розшукати Матерна, запросили відомого летуна Александра, щоби виїхав до Анадір на Камчатці, де Матерн імовірно находиться. Ця оселя є 2.600 миль на півн... від Владивостоку.

МОСКВА, 8. 7. ПАТ. Летун Матерн мусів осісти з приводу ушкодженого мотору в пустинній околиці Анадіру. Радянська прикордонна сторожа дала йому допомогу. Матерн здоров і заявіле, що якби мав новий мотор, летів би дальше.

Припинення ред. Д. Паліїва у членських правах УНДО.

Комунікат Екзекутиви Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Цей комунікат УНДО був надрукований у вчорашньому числі „Діла", але з прикрою друкарською похибкою, якої вже не вдалося поправити. Сьогодні, справляючи цю похибку, повторюємо цілий текст комунікату. — Ред.

У звязку з поновним виступом ред. Дмитра Паліїва проти єдности й суцільности партії у статтях п. з. „Щоби було ясно", які появилися в чч. 148 і 149 „Нового Часу", Екзекутива партії на своєму засіданні дня 6. липня ц. р. в присутности Президії Української Парляментарної Репрезентації одноголосно рішила припинити ред. Дмитра Паліїва у виконуванні прав члена партії і передати справу до вирішення Центральному Комітетові.

ЕКЗЕКУТИВА У. Н. Д. О.

Траґедія середущого і молодого покоління.

VIII.

ПРИЧИНИ БЕЗРОБІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ.

В попередніх статтях ствердив я, що серед середущого і молодого покоління української інтеліґенції панує велике безробіття так, що яких 50 проц. загалу української інтеліґенції не має варстатів праці. Рівнож вказав я на причини світового безробіття інтеліґенції, а в першу чергу на надпродукцію інтеліґенції у світі. Вкінці доказав я, що причиною безробіття української інтеліґенції не може бути її надпродукція, бо український нарід по обох боках рискої лінії виказує катастрофальний брак інтеліґенції. В оцій статті розгляну окремішні причини безробіття української інтеліґенції у нас.

Розміщення української інтеліґенції перед війною. До світової війни щонайменше 90 проц. української світської інтеліґенції в Галичині мало заняття в державних чи краєвих урядах, входило в склад бюрократичного австрійського державного чи краєвого апарату. Мрією великої більшости молоді й їх батьків було стати коли не священиком, то суддею, учителем, службовиком при залізниці, в скарбовому уряді і т. п. Молодь масово йшла на державні посади, щоби мати, хоч малий, але певний кусник хліба і забезпеку на старість у формі емеритури. Тільки нечисленні одиниці йшли на вільні фахи, як адвокатура, медицина, техніка, а і з них деякі напр. інжинири старалися за державну чи краєву посаду. Ще менше одиниць і то переважно таких, які не могли дістати держ. посади, йшли на службу українському народові, займали місця в українських освітніх, шкільних, чи кооперативних установах. Перед війною було найбільше кількасот осіб, які всю свою працю віддавали українським установам, а в заміну за це діставали від них утримання. Службу в українських установах вважали тоді загально менше вартним, бо непевним. Батьки перестерігали дітей словами: „Не дай тобі Господи їсти хліб українських установ".

В українських установах працювали, без винагороди священики, адвокати, лікарі, також державні службовики, як судді, учителі та інші. Цій обставині завдячують українські установи свій гарний розвиток, хоча кількість урядовців українських установ була мінімальна.

Таким робом велика кількість української інтеліґенції перед війною була розміщена в державних і краєвих установах, жмінка інтеліґенції мала самостійні варстати праці, а ще менша жмінка української інтеліґенції працювала в українських установах. Таке розміщення української інтеліґенції виявилося катастрофальним по великій світовій війні і є одною з найголовніших причин безробіття української інтеліґенції.

Усування української інтеліґенції з державної і самоуправної служби. Після закінчення польсько-української війни почали вшехпольсько-людові польські уряди масово позбуватися службовиків української народности з державного і самоуправного апарату.

Свого часу за давньої Польщі появилося в рр. 1917, 1752 і 1786 кілька проектів на „**zniszczenie Rusi**". Ті проекти були своєчасно внесені до сойму і вони зберіглися в актах варшавського магістрату. Вшехполяки почали реалізувати ті проекти. Наведемо в скороченні постанови проекту „**na zniszczenie Rusi**" з 1786 р.:

„Українську шляхту (шляхта була тоді провідною верствою), навіть ту, що приняла унію, не можна допускати до краєвих урядів, зокрема до таких, які можуть дати майно, приятелів і впливи. Кожний українець волітиме відректися українства, як ціле життя терпіти такі дошкулювання. Заможні громадяни не повинні приймати українців на службу, особливо там, де вони могли би придбати якусь освіту. В цей спосіб українці мають жити в темноті і попадати в щораз більшу нужду. По містах живуть заможні міщани-українці. Їх треба довести до убожества і невіжества. Українців можна знищити, спроваджуючи жидів до міст і поселюючи їх на ринку. Пляновому знищенню українства стоять найбільше на перешкоді священики і єпископи. Духовних мусимо держати необхідно в темноті. А щоби це осягнути, слід довести їх до убожества так, щоби вони не мали можливости купити собі приличного одягу і потрібних книжок. У публичних школах треба переслідувати дітей української шляхти. Найбільше небезпечні для нас українці з простолюддя, які знають письмо. Тому то ми мусимо заборонити і унеможливити освіту селянських дітей у народніх школах".

Вшехпольський уряд негайно після українсько-польської війни почав здійснювати одну з головних точок цих проектів „**na zniszczenie Rusi**". В Галичині звільнили з посад приблизно 5.000 службовиків української народности. До цієї суми слід зарахувати в першу чергу залізничників, заводових підстаршин, скарбову сторожу, а також учителів, судових і скарбових службовиків, почтовців, і т. п.

Звільнення зі служби мотивував уряд тим, що службовики української народности в часі українсько-польської війни відмовилися зложити присягу на вірність польській державі. Деякі зльокавтовані службовики-українці виборол собі емеритуру, але багато з них по нинішній день лишається без ніякого забезпечення всупереч постановам віденської конвенції.

На північно-західніх українських землях була за російських часів, в порівнанні з Галичиною, куди менша кількість державних і самоправних службовиків укр. народности. Їх також зустріла доля галицьких товаришів. На північно-західніх українських землях усунули найбільше учителів-українців і то майже всіх без ніякого забезпечення.

Зі сказаного бачимо, що безробіття української інтеліґенції виступає різко негайно після закінчення українсько-польської війни. Досі багато колишніх службовиків української народности в австрійській і російській державі без джерел заробітку процесується за емеритуру і все леліє думку про те, що її здобудуть.

Володимир Целевич.

—o—

Летунська катастрофа.

ВАРШАВА, ПАТ. Біля Ґродзіска Мазовецького упав військовий літак з 4-ма членами залоги. Наслідки страшні. Летун згинув на місці, а двох старшин-обсерваторів тяжко поранених відвезено до шпиталю. Лише один з цих вийшов живим і цілим.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ВІЙНА НАШОЇ КООПЕРАЦІЇ З БОРГАМИ.

Борги — це одно з найбільших лих нашої споживчої кооперації, що часто-густо є спричинником навіть ліквідації кооперативних установ. Маючи це на узазі Рев. Союз У. К. у Львові від ряду літ веде заз'яту боротьбу з „лядовими" боргами, вживаючи до того всі засоби, якими розпоряджає. І хоч справа подекуди поправилась, проте ситуація все ще грізна. Тому РСУК увійшов тепер — до речі зовсім правильно — на шлях диктату і видав строгий наказ усім кооперативам зірвати безоглядно з політикою боргування і дотеперішні борги зліквідувати в якнайкоротшому часі. Одинокий виїмок при боргуванні допускає РСУК для членів місцевої молочарні, коли ця молочарня відповідною заявою зобов'яжеться покривати ці борги з належности за молоко, доставлене дотичним членом.

Польська хроніка.

ПОЛЬЩА ТРИМАЄ В ЛЬОНДОНІ СПІЛЬНИЙ ФРОНТ З БАГАТИМИ ДЕРЖАВАМИ. — ЧИ НОВА ПОЗИЧКА?

У Льондоні найшлись проти себе передовсім два фронти: за і проти паритету золота. Дивним дивом Польща, яка щоправда досі тримається золотого паритету, найшлася між тими, що цей паритет за всяку ціну хочуть утримати. Вона разом із багатими державами, посідачами великих резерв золота, підписала декларацію про необхідність удержання паритету. Написали ми вище „дивним дивом", бо господарська дійсність у Польщі і господарські її перспективи в найближчому часі мало відповідають цим твердим догмам держав, що дрожать за вартість накопиченого золота. — Одним із успіхів рухливости провідника польської делегації у Льондоні п. Коца є близька фіналізація позички осягненої Польщею на англійському ринку. З 70 мільйонів золотих, 45 призначено на електрифікацію варшавського вузла залізничого, а 25 на будівляні роботи, що мають зменшити безробіття.

ЖИДИ В ПОЛЬЩІ НАЙШЛИСЬ У СЛІПІЙ ВУЛИЦІ.

Краківський журналіст, жид, Йосиф Дімманд видав тепер книжку п. н. „У сліпій вулиці. Господарська агонія жидів у Польщі". У цій книжці засвує він безвихідне просто положення, в якому тепер найшлися жидівські маси через господарсько-політичну бльокаду. Доступ для жидів до урядів зачинений майже зовсім, бо жидівських урядовців у польській адміністрації нема навіть пів відсотка. Хліборобом у Польщі — мовляв — жид не може бути (твердження ризиковне!), так, що залишаються для жидівських мас дві професії: купецтво і ремесло. Жидівським купцям тепер щораз гірше. Їхні позиції підриває цілий ряд чинників: великий зріст жидів у торговлі, антисемітизм селянства і міщанства, затруднювання жидами нежидівських працьовників, аби маскувати характер підприємства, непричасність у державних доставах, тощо. З промислу жидів усе більше усувають. Ремесло в наслідок великих структуальних змін у продукційному процесі завмирає і жидівським ремісникам щораз гірше. Коротко: висихають усе більше старі джерела заробітків, якими користувались жиди, а нових нема і не швидко будуть. У книжці чимало докорів під адресою польського уряду. — Треба зазначити при цій нагоді, що протижидівські настрої зросли в останньому часі дуже міцно серед польського громадянства. Протижидівський курс у Німеччині викресав гітлерівські симпатії, якими зовсім явно пописується тепер ендецька преса. Звертає увагу кампанія з приводу великого напливу жидів на Шлеськ і до Гдині. Відвідувачі Гдині оповідають про „жидівську інвазію", яку стрічається там на кожному кроці. „Курєр Познаньскі" в спец. числі, присвяченому Торгам у Познані, пише про необхідність усунення жидів з цілого господарського життя Польщі. Те все для нас дуже цікаве з уваги на нагінку, яку ведуть тепер жиди проти нашої кооперації.

ДОЛЯР У ПОЛЬЩІ.

Курс доляра все більше зближається до своєї першої реляції до польського золотого, коли його тільки запроваджено в Польщі. Така нечувана знижка вартости амер. валюти є несподіванкою навіть для найбільших песимістів. Але що-ж — таке потрібне Вашингтонові в його стремлінню до т. зв. „індексової валюти", регульованої цінами товарів. Подача долярів у Польщі дуже велика, попит мінімальний, ба навіть зовсім його немає. Просто ніхто не хоче їх купувати. Тепер, коли курс доляра дійшов мабуть „до дна", випродування долярів їхніми посідачами без потреби є тепер справді ледви чи доцільне.

Світова хроніка.

ЛЬОНДОН ВІДЗЕРКАЛЮЄ ГОСПОДАРСЬКИЙ ХАОС СВІТА. — АНТАГОНІЗМ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

З Льондону пливе одна хвиля вісток за другою. І хоч часто вони суперечні, особливо дотично дальшої майбутности конференції, проте всі покриваються в тому, що в Льондоні мов у дзеркалі відбився весь страшний хаос світа. Дехто назвав Льондон „господарським Вавилоном". Заговорили там на ріжних „язиках і сьогодні вже певне те, що порозуміння в рямцях „світового господарства" є покищо неможливе. Твердять, що конференція є в передсмертних судорогах, хоч дехто вірить ще сильно, що великодержави не допустять до цілковитого закінчення багатонадійного життя цієї найбільшої господарської конференції. Певно, що спроби наладнання економічного співробітництва всіх народів не покінчаться великим непорозумінням у справах стійкости валют. Життя не погодиться ніколи з концепціями „регіональних величин", навіть, колиб ними були такі бльоки як Зл. Д. П. Америки, СРСР і Японія, про який то малоімовірний аліянс розписується тепер частина світової преси. Конференцію мають відложити до часу, поки прочиститься атмосфера на валютовому фронті. Оформились два табори держав: один, що залишається вірний золотому металеві і другий, — що лікує своє господарство інфляційними засобами, обстоює зливкість курсу гроша дотично золота. Оба ті табори грозять у кулісах, що будуть радити зовсім окремо. Тимчасом комісії і підкомісії радять дальше і мабуть радитимуть навіть тоді, коли „сильні міра сего" вирішать конференцію пересунути на пізніше.

В. Н-вич.

Австрія проти Німеччини.

ВІДЕНЬ, ПАТ. І так натягнені австрійсько-німецькі взаємини загострилися внаслідок антиавстрійської пропаганди баварської радіостанції, з якої виголосив вчора вигнаний з Австрії посол Габіхт промову, взиваючи націонал-соціялістів до активного спротиву приказам австр. уряду. Після промови Габіхта чадав австрійський уряд через віденське радіо гостру відповідь, називаючи підбурюючу промову Габіхта безпримірним вміщуванням у внутрішні справи Австрії. Дирекція віденського радія запротестувала проти вчинку баварського радія в міжнародньому союзі радіотовариств. Якщо протест не залагодять задумує Австрія вибудувати окрему радіостацію, що паралізуватиме акцції баварської радіостації в Австрії.

ВІДЕНЬ, 8. 7. ПАТ. Рада міністрів ухвалила сьогодні вечором розпорядок про боротьбу з терором і саботажами.

Стихійні катастрофи.

БРОДИ, ПАТ. Страшна градова буря залютувала перед кількома днями над Підкаменем брідського повіту, винищила засіви за полі. Одночасно грім ударив у почтовий будинок і знищив геть телеграфічне та телефонічне приладдя. Тому спроваджено зі Львова нове приладдя.

НОВИНКИ

— **Управа Міських Телефонів** подає до відома П. Т. Абонентів, що полекші в оплатах за введення і переніс телефонів **виятково** продовжені на дальші три місяці себто до 30. вересня 1933 р.

— **Язва мшиць у заліщицькому повіті.** В заліщицькому пов. появились в нечуваній досі кількості мшиці, що заатакували ц. р. листя морелевих дерев, бресків і шляхотних слив. Причина такої масової появи мшиць — це непогода, що нищила комах, які їх зїдають. Водночас появилися масово метелики, що роблять шкоди в морелевих садах і влада доручила спеціяльним розпорядком винищувати їх.

— **Галицька хроніка.** В Маріямполі б. Станиславова запалася під будинком пошти на просторі 7 кв. метрів земля, внаслідок чого будинок перехилився. Догадуються, що це обвалилася якась підземна печера. — В Нижневі порвала Дністрова вода Гарасима Абрамця, що напував коні і він з конем втопився. — Підчас грятовини над Головами косівського пов. вбив грім Михайла Ясінського. — В Кобиловолоках пов. Теребовля застрілив Францішек Мазурович, що втік недавно з тюрми, свою любку Подборончинську і черговою кулею позбавив себе життя. — В Дулібах б. Ходорова збудив в ночі Вас. Безпятого якийсь чоловік, кричучи „вогонь!" і сам втік. Загорода Безпятого згоріла зовсім, а він впевнює, що підпалив його один жебрак, з яким посварився кілька днів тому, мабуть той таки жебрак розбудив його перед вогнем. — 8 безробітних „Оброньцуф Подкарпаття" почало в Бориславі голодівку, домагаючись праці.

У чужому пірю.

Цікавий інцидент на одній американській виставі.

Нам пишуть (вл. кор.) з Америки: В „Інтернешенел Інститют" у Сейнм Пол відбувалася в днях від 18. до 22. травня польська вистава, про яку було оголошено, що експонати з неї підуть на всесвітню виставу у Шикаґо. Дехто з української кольонії, знаючи, що поляки в Америці люблять чванитися нашим народнім мистецтвом, пішов на цю виставу і справді найшов те, чого сподівався: В окремій кімнаті, над входом, до якої був напис „Польща на Гуцульщині" находилися українські народні вишивки, килими та вироби гуцульського кустарного промислу. Приявна на виставі п. Коцюбова спитала дижурну павільону, що це за вироби і як можна було сподіватись, почула відповідь, що польські. Пані Коцюбова звернула їй чемно увагу, що це твори українського народнього мистецтва, а коли дижурна почала обурюватися за науку, пішла п. Коцюбова до президентки вистави, що вже з давніших вистав знала про українське мистецтво, вернула з нею і ще раз запитала дижурну, що це за вироби кустарного промислу. Дижурна відповіла знову, що польські, а тоді президентка заявила їй щиро, що її „набрали", бо цеж праця українських рук. Полька призналася, що вона вроджена в Америці і не визнається на тому, а каже так, як їй доручили та заявила, що якщо її обдурили, не дижируватиме, а тоді приявні на виставі полянки накинулися на п. Коцюбову і ще двох жінок, мовляв, вони роблять непотрібне замішання на виставі. Діставши вияснення, що їх ждатиме ще більша несподіванка, коли вони схочуть почванитися чужим пірям в Шикаґо, поляки засоромлені вийшли, а про інцидент не забув написати в місцевому тижневику журналіст, що був випадково тоді на виставі.

СМЕРТЬ ІТАЛІЙСЬКИМ ЛЕТУНАМ.

До італійського ґенерального консуля в Шікаґо надсилають тайні протифашистівські організації листи з погрозами, що цілу італійську ескадру гідроплянів знищуть бомбами, а летунів постріляють у хвилині їхнього прибуття до Шікаґо. Томуто американська поліція рішилась приділити ґен. Бальбо та італійським летунам 100 тайних агентів, щоби ці берегли їхнього життя. Покищо ґен. Бальбо перебуває в гостинній столиці Ісляндії Рейкіявік та жде кращих атмосферичних умовин до дальшого лету через Ґренляндію до Америки

Гострий присуд на бунтізників.

МАДРИД, ПАТ. У процесі за намагання викликати бунт 10. серпня 1932 р. прокуратор вимагав присуду смерти на обв. ґенерала Кавалькапті, досмертної тюрми для ґен. Фернандо Переза та по 18 літ тюрми для 17 обвинувачених. Суд прихилився до внеску прокуратора. 26 обвинувачених звільнили.

ЗА 5 МІЛІОНІВ ФУНТІВ.

МОСКВА, 8. 7. ПАТ. Нині оголошено меморіял більшовицької делеґації в Токіо, в якому подано умовини продажі східно-китайської залізниці. З цього меморіялу видно, що більшовицький уряд погоджується продати державі Маджу-Ґо східно-китайську залізницю геть з цілим майном і залізничим табором за 5 міл. фунтів. Односно меморіял вичисляє, що можна продати, а що слід звернути більшовикам. Більшовики сподіються, що одночасно з продажею сх.-китайської залізниці буде заключений спеціяльний договір з дозволом на транзит більшовицьких товарів і признанням для СРСР клявзулі найбільшого упривілейовання їхніх товарів. Далі меморіял обговорює безпеку більшовицьких громадян і службовиків сх.-китайської залізниці.

— **Кріза у львівських кінах.** Імовірно у звязку з економічною крізою львівські передові кіна починають щораз сильніше нездужати на програма. Від місяців годують вони нас банальними драмами та комедіями, головно американської продукції, що стоїть на рівні бульварних, сензаційних повістей. Саме тепер такі кіна як „Паляс", „Касіно" та „Атлянтик", що досі мали завсіди нові фільми, повторюють старі фільми, вже у Львові відомі.

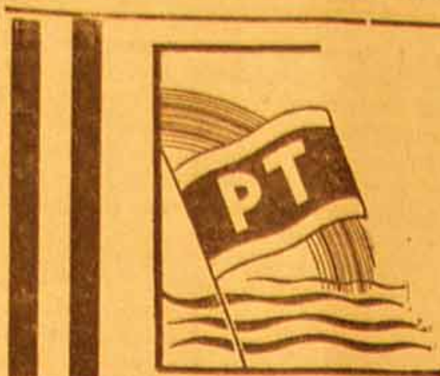
— **Куля за китицю квітів.** Вночі з четверга на пятницю зустріла поліційна стежа на Кайзервальді якогось мужчину, що втікав з доволі великим клунком під пахою. Коли його візвала станути, а він цього не послухав, поліцаї стріляли і зранили його важко. Був це 21-літний Дзеконський, що для своєї любки вкрав був і ніс оце велику китицю квітів з одного города на Личаківській вулиці.

— **З П. К. О.** Заступником директора призначений дотеперішній технічний директор цієї установи Казимір Косцеш-Стшогоцький.

— **Останні вістки з терену повені.** Вода на Сяні піднялася б. Сянока на 5 м. понад нормальний стан, посувається вбік Перемишля і позаливала поля коло Динова. В Перемишлі сподіються, що вода піднесеться на 3.50 м. Під водою є вже тепер передмістя Вовче. В перемиськім повіті виляла ріка Віґор і залляла довколичні поля. Комунікація здовж Сяну в багатьох місцях перервана. — У Дрогобиччині вилляла Бистриця, перериваючи в багатьох місцях шляхи. — Ріка Стрий піднялася на 2.80 м. понад нормальний стан, заливаючи в Стрию торговицю, парк Йордана і новий город. Між Дулібами й Конюховом ріка залила дорогу і розливається по полях. В Соколові б. Стрия залляла вода поля і частину села, з 25 хат мусіли мешканців виселити. — В долинськім пов. ріка Свіча залляла поля сіл Вигода, Гошів і Новоселиця. — Дністер біля Стрия піднісся на 2.70 м., але вода прибуває і дійде мабуть до 3.50 м. понад нормальний стан. — У самбірськім повіті залляла вода села Радлівці і Лужок, у жидачівськім Залізці і Розвадів. Військо рятує населення.

— **Батько-нелюд.** У Варшаві відбувся процес, якого тло таке жахливе, що моглоб дати тему до незвичайного кримінального роману: 51-літн. Пйотр Маліновський розійшовся з дружиною. Малого, трилітнього синка Стася затримав біля себе. На прохання жінки згодився остаточно передати їй дитину за 600 зол. Коли від обіднілої жінки не дістав в означений день гроші, пішов на залізничий міст, роздягнув дитину з одежі і кинув з моста у Вислу. На розправі признався до всього і тому тривала вона всього кілька годин. Суд присудив батька-нелюда на досмертну тюрму.

— **Ріжні вістки.** Французький „Центральний Банк" у Лімож збанкрутував на 11 міл. фр.; оба директори арештовані, проти членів Надзірної Ради ведуть слідство і вони відповідатимуть власним майном за недостачі. — В Остенді радить міжнародній зїзд представників европейських держав над справами залізничої комунікації між поодинокими краями. — На 4-ім міжнароднім зїзді директорів маріонеткових театрів у Любляні, головою зїзду вибрали чеського професора Скупу і чеську мову приняли поруч французької як офіціяльну для нарад зїзду. — 400 англійців виїхало для приємности з Льондону до Будапешту; вони поставили домагання, щоби оминути в подорожі Німеччину і переїхали через Базель. — В Берліні відбувся шлюб відомого колишнього мистця боксу Макса Шмелінґа з відомою чеською фільмовою артисткою Анні Ондрою (дійсне прізвище Ондракова). У франц. місті Безансон загорівся дім від вероліту, що впав на дах. — В Ессен вдерся підчас науки в школі звільнений з лічниці для божевільних 21-літний шевський помічник і на очах учениць убив ножем учительку. — В копальні у Реклінґгавзен біля Ессен вибух вугляний пил, причому 10 шахтярів лягло на місці трупом, а 8 було важко ранених. — Процес проти барона Ружички-Розенверта за зловживання у фабриках літаків, що вілбувся у Варшаві, звільнив його від вини й кари. — В Кузьніци, пов. Влощова, згоріло 9 загород, причому 4 оби попеклися так, що доходять у лічниці. — Стокгольмський лікар д-р Насель демонстрував на конґресі в Осльо свій винахід свого штучного вуха з цельофану, що вповні ліквідує глухоту в тих людей, яким ра зів внутрішне вухо. — У Шнеберґу (Австрія) засипала лявіна праського лікаря Фаерабенда, що вибрався з дружиною і двома дітьми на прогульку в гори. Ціла родина загинула. — На похоронах б. президента Арґентини Іроґоена, що проходили в Буенос Айрес, почала юрба демонструвати проти теперішнього уряду. У висліді було 18 ранених баґнетами поліції

— **Довкола світу в 6-ох днях.** Відомий анґлійський летун Пост, що добув рекод у швидкому леті довкола світу й устійнив його з товаришем Ґезі на 8 днів 15 годин і 15 хвилин, підготовляється до нового лету. Траса його йшлаб через Атлянтик, Москву, Хабаровськ, Аляску і Едмонтон в Канаді; Пост сподіється цим шляхом облетіти довкола світ у 6-ох днях.

— **Какао подешевіє.** Причиною досьогоднішньої високої ціни какао були високі оплати, що їх збирала імпортова централя. Недавно імпортери добилися знижки оплат з 10 сот. на 2 в користь експортового фонду і з 4 на 2 від кґ. в користь централі — отже какао в найближчому часі подешевіє.

— **Бються за Айнштайна.** Один із провідників сіоністичної світової організації д-р Хаїм Вайцман у бенкеті в його честь у Ню Йорку критикував гостро Айнштайна, що він відмовився приняти катедру на гебрайськім університеті в Єрусалимі. Вайцман стоїть на тому, що Айнштайн як жид повинен би вибрати у першій мірі Єрусалим, а не Париж, Оксфорд, Мадрид і Лейд. Айнштайн справді у клопоті. Як довго був німецьким професором, навіть і не думав покидати своєї катедри; тепер, коли зрікся цієї почести з огляду на своє походження, найбільші університети світа бються за почесть, щоби його мати у себе. Жидівсько-американський комітет уже рішив зібрати 200.000 дол. за два місяці, щоби ерусалимський університет мав відповідну наукову обстанову, якщо Айнштайн хотів би надуматися і таки поїхати до Палестини.

— **Чого вчиться Шевальє.** Відомий фільмовий актор Моріс Шевальє, після кілька літ побуту у Голівуді, приготовляється до виступів у Парижі. Уже підчас своїх останніх коротких відвідин у Парижі, парижани звернули йому увагу, що його непорочна французька мова має легкий назвук американської вимови. Ще недавно Шевальє не міг виступати в Льодоні, бо не знав англійської мови; нині парижани находять уже, що він зіпсував собі рідну. Шевальє взяв собі вчителя і щодня робить вправи, щоби позбутися всіх чужинних впливів у вимові та знову промовляти до парижан найчистішим „париським акцентом". Цей випадок із Шевальє дуже характеристичний для пошани, з якою ставляться французи до рідної мови, дбаючи за її чистоту.

— **Спільники Моргана у 89 фінансових установах.** Сенатська комісія у Вашингтоні, що розслідже діяльність банкового дому Моргана і Сп., витягнула на верх дуже цікаві факти, мало кому відомі. Показується, що спільники Моргана, яких крім нього є 19 є членами дирекцій у 89 фінансових установах, що мають загально державне значіння. Отже є це залізничі підприємства, банки, товариства обезпечень, корпорації прилюдного вжитку (що оперують трамваями, ґазовими підприємствами, електровнями), промислові підприємства і т. п. Всі ті установи та корпорації чи спілки мають біля 20 міліярдів долярів маєтку. Докладніші розсліди виказують, що Морґан має голос у дирекціях: 15 банків, з активами 3.811.411.000 дол., 7 ріжнородних паєвих компаній, з частинним активним маєтком 83.786.475 дол., 10 залізничих компаній, з яких 9 має актива 3.436.666.000 дол., 6 товариств обезпечень з активами шістьох на 337.187.000 дол., 38 промислових підприємств, з котрих 29 має актива на 6.037.644.000 дол. і т. п.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. ДМИТРО СКЛЕПКОВИЧ,

парох і висложений декан Поморян, зборівського повіту, ювилят, відзначений крилош. відзнаками, сибірський заточенець, повітовий комісар Зборівщини в часах ЗУНР, помер у 77 р. життя, а 50 році священства дня 25. червня ц. р. Похорони відбулися при величавім здвизі народу дня 28. червня ц. р. Весь час 50-літньої душпастирської праці був Покійник провідником українського життя громадян, серед яких прийшлося йому сповняти душпастирські обовязки. Останніх 34 роки провів Покійний у Поморянах, зборівського повіту. Весь той час боровся з москвофільством і темнотою, які опанували повіт і його заслугою є те, що Поморяни стали одною з найкращих і найсвідоміших станиць українства у зборівському повіті. Це й було причиною, що москалі в 1914 р. вивезли його на Сибір, де провів на засланні кілька літ. Хоч вернув з підорваним здоровлям, взявся за відбудову українського життя, а коли прийшли великі листопадові дні 1918 р. став повітовим комісарем ЗОУНР на зборівський повіт. Двох його синів згинуло в Укр. Гал. Армії — інші діти виховав на свідомих українських громадян, так само подбав, що поморянське громадянство видало велику скількість української інтелігенції. Покійний був продовж 50 літ передплатником „Діла". У похоронах Покійного взяла участь велика скількість громадян з 27 священиками на чолі, а на могилі виголошено много промов. Дорогому Народньому Провідникові і Діячеві — вічна память.

ОСИП БІЛОБРАМ,

емер. секретар маґістрату в Старому Самборі, роджений 1893 р. в Довгомостиськах, судововишенського повіту, помер дня 3. VII. 1933 р. в Ст. Самборі.

Покійний походив зі селянської сімї. В 1893 р. обняв становище громадського секретаря в Ст. Самборі і уряд свій повнив через 27 років. Точний і солідний у своїй професійній праці, він не занедбує вільних хвилин свого життя і розвиває широку громадянську і культурно-освітню роботу серед старосамбірського міщанства і в повіті. Усі старосамбірські товариства, а саме читальня „Просвіти" в місті, філія Т-ва „Просвіта", „Січ", „Сокіл", читальня „Просвіта" на передмістю Посада Долішня, дута орхестра при тій читальні, Т-во „Бесіда", „Повітове Т-во Кредитове", Кооператива Торговля, Кружок „Рідної Школи", знаменито зорганізований хор, це діло його невсипущої і безкорисної праці для свого народу. У січні 1915 р. вивезли його московські війська як увязненого мазепинця в глибокі тундри Сибіру, до села Колпашева, наримського краю, де Покійний перебув кілька років серед дуже важких життєвих умовин. З неволі визволила його революція в Росії, а поворот його до Ст. Самбора змінився у величаву маніфестацію населення для свого улюбленого діяча-громадянина. По листопадовім перевороті 1918 р. він стає головою Повітової Національної Ради, а опісля Комісаром Харчевого Уряду і в часі істнування ЗОУНР він розвинув живу діяльність в Ст.

Самборі, який найшовся у безпосереднім сусідстві фрон-
су. Катастрофа наших військ у травні 1919 р. вигнала
Покійного на еміграцію до Чехословаччини, де перебував
кілька літ, працюючи безупинно в таборах нашої Армії в
Йозефові і Нім. Яблінкім. Там організує стрілецький хор
і оркестру. В рідні сторони повернув вичерпаний фізич
но, але бадьорий духом приступив до відновлення діяль-
ности усіх товариств, яких основником і довголітнім чле-
ном Він був. Похорони цього працьовитого багатозаслу-
женого Громадянина відбулися в Ст. Самборі дня 5. VII.
1933 р. при численній асисті місцевого і дооколичного
священства і при великій масі міщанства і делегацій зі
сіл. У часі похорону попрощали Покійника Веч. о. А.
Бенцін біля дому жалоби, під домівкою філії Т-ва „Про-
світа", адв. д-р І. Максимчук іменем місцевих товариств
і громадянства, Дмитро Сенета іменем Пов. Т-ва Креди-
тового, Торговлі і магістрату, а вкінці А. Вовчик іменем
молоді, якої вихованком був пок. О. Білобрам. Пок. О.
Білобрам у часі свого 40-літнього побуту в Ст. Самборі
відіграв велику ролю в українському житті міста і пові-
ту, він став першим піонером національної свідомости і
відродження в москвофільськім повіті, працюючи безу-
пинно над культурним піднесенням меншого брата.

Старосамбірщина стратила в особі пок. О. Білобра-
ма заслуженого громадянина і національного діяча, лю-
дину хрустально-чистого характеру і подиву гідної пра-
цьовитости. Хай українська земля, яку Він так щиро
любив, пером Йому буде. В. П. П.

ІВАННА З КУЗЬМИНІВ ЗАЛУЦЬКА,

дружина д-ра Тита Залуцького, кандидата адвокатури в Косові, упокоїлася в Бозі в дні 28. червня 1933 р., проживши 19 літ. Покійна була дочкою б. сенатора Миколи Кузьмина, відомого громадянського діяча Збаражчини. Виростала Вона у горячій любови до Рідного Краю та живо цікавилася усіми проявами його життя — радіючи успіхами та болівчи над горем свого Народу. Була членом культ.-освітних організацій м. Озірної та брала участь у їх праці. В січні ц. р. переселилася до Косова, до свого мужа, де за короткий час зуміла віднайти собі симпатію і пошану серед українського громадянства. Тому її ненадійна смерть поружила до глибини душі всіх тих, що її знали і цінили. В. І. П.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр

Неділя, 9. липня Два балетові вечорі лавреатів Міжнародного Танкового Конкурсу у Варшаві.

Понеділок, 10. липня театр нечинний.

Вівторок 11. липня Два балетові вечорі лавреатів Міжн. Танк. Конкурсу у Варшаві.

Середа 12. липня театр нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 9. липня год. 8. веч. „Іван і Христина" (виступ Романівної і Венгерка).

Понеділок 10. липня год. 8. веч. „Іван і Христина" (виступ Романівної і Венгерка).

Вівторок, 11. липня год. 8. веч. „Іван і Христина".

Середа, 12. липня год. 8. веч. „Іван і Христина".

Кіна.

АДРІЯ: „Добродій людськости" (Бастер Кітон).

АПОЛЬО: „Муж з уроєння".

АТЛЯНТИК: „Кікі".

КАСІНО: „Чому згрішила" та „Мужі і жінки".

КОПЕРНИК: „Манджурія горить", „Симфонія 6-х міліонів".

МАРУСЕНЬКА: „Манджурія горить", „Симфонія 6-х міліонів".

МІРАЖ: „Серце на роздоріжжю".

МУЗА: „Кожному вільно кохати".

ПАЛЯС: „Спів — поцілуй — дівчина".

ПАН: „Її ексцеленція любов".

ПАСАЖ: „Небезпечна гра" (Том Мікс), „Пат і Патахон як стрільці".

СТИЛЕВЕ: „Цвітка Гавани", Ревія Садовського.

ХИМЕРА: „Мущини в її житті".

УТІХА: „Його маленька" і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 9. липня 1933.

Братислава (279,3) 11.00, 16.00 Концерт; **Копенгаген** (281,2) 12.00 Концерт; **Париж** (328,2) 10.00, 12.15 Музика, 21.15 Концерт, **Міляно** (331,4) 20.30 „Сі" опера; **Брно** (341,7) 21.00 Концерт; **Гельсінгфорс** (368,1) 11.25 Спів, 18.35, 20.30 Концерт; **Ляйпціг** (389,6) 20.05 „Циганська любов" оперета; **Букарешт** (394,2) 17.05, 20.00 Легка музика; **Стокгольм** (435,4) 15.00 Концерт солістів; **Рим** (441,2) 20.45 „Бамбу" оперетка; **Прага** (488,6) 7.00 Концерт; **Відень** (518,1) 11.25 Симфонічний концерт; **Будапешт** (550,5) 18.30 Концерт; **Харків** (937,5) 8.00 Грамофон, 9.00, 16.00, 18.00, 19.00 Концерт; 15.00 Музика; **Гільверзум** (1875) 19.55 Концерт.

Понеділок, 10. липня 1933.

Копенгаген (281,2) 20.00 Оперова музика; **Міляно** (331,4) 17.10, 22.30 Концерт; **Штрасбург** (345,2) 20.45 Симфонічний концерт; **Штутгарт** (360,6) 21.30 Камеральний концерт; **Ляйпціг** (389,6) 20.05 Концерт; **Білгород** (429,7) Концерт; **Рим** (441,2) 17.30 Концерт; **Відень** (518,1) 17.25, 19.40 Концерт; **Мінхен** (532,9) 20.00 Симфонічний концерт; **Ленінград** (857,1) 17.05 18.00 Концерт; **Харків** (937,5) 8.00 Грамофон 9.00, 15.10, 18.00 Концерт; 13.50, 19.00 Музика; **Париж** (1724,1) 20.45 Симфонічний концерт; **Гільверзум** (1875) 18.10 „Кармен" опера.

Львівське радіо.

Неділя, 9. липня 1933.

12.10, 14.45, 16.00, 20.00 Трансмісія з Варшави; 14.00 Гутірка для селян; 14.15 Метеор. комунікат; 14.20, 22.45 Грамофон; 15.05 Концерт; 19.00 Трансмісія з Вильна; 22.00 Танкова музика; 22.25 Спортові вісти; 22.40 Комунікати.

Понеділок, 10. липня 1933.

7.00, 7.05, 7.20, 7.25, 7.52, 7.55 Ран. програма; 12.05, 17.00, 19.40, 22.25 Трансмісія з Варшави; 14.55, 15.15, 22.40 Грамофон; 15.10 Сільва рерум; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00 Концерт; 19.20 Всячина; 22.15 Легка музика; 15.45 Скринка для дітей.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

В суботу вполудне філія Польського Банку у Львові ще обнизила курс доляра до 6.12 зол. Одначе тенденція далі знижкова.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	35·50	36·—
Пшениця збірна	33·50	34·—
Жито одноціле	21·75	22·—
Жито збірне	21·—	21·25
Ячмінь двір. одноцілий	18·50	19·—
Ячмінь на мливо	16·50	17·—
Овес галицький	9·75	10·25
Овес замоклий	13·25	13·75
Кукурудза краєва	18·25	18·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (з мішк.)	14·—	15·—
Горох пів-Вікторія	22.—	24·—
Горох полевий	17·—	19·—
Бобик	10·50	11·—
Вика чорна	8·50	9·—
Вика сіра	8·—	8·25
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·25	16·75
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·—	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	9·25	9·50
Висівки пшеничні	8·75	9·—
Пшоно	29·50	30·50
Просо краєве	[illegible]	23·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	37·—	37·50
Пшениця збірна	35·—	35·50
Жито одноціле	23·75	24·—
Жито збірне	23·—	23·50
Ячмінь на мливо	17·75	18·25
Овес збірний	13·50	14·—
Мука пшен. люксусова	68·50	69·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	38·50	39·—
Висівки житні	9·—	9·50
Висівки пшеничні	9·25	9·50
Крупи ячмінні грубші	[illegible]	33·—
Пшоно ч. 1	41·—	43·—
Пенцак ч. 10	31·—	33·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 8. VIII.: масло 2.10 зол., молоко 15 сот., сметана 70 сот., яйця 2.80 за копу. Тенденція на масло, сметану, яйця удержана, на молоко слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Хор Дм. Котка.
Четвер 6. VII. — Моршин.
Пятниця 7. VII. — Болехів.
Субота 8. VII. — Вигода.
Неділя 9. VII. — Калуш.
Понеділок 10. VII. — Станиславів.
Зі Станиславова Хор іде до Надвірної, Делятина, Яремча, Микуличина, Татарова і Ворохти. 29

На Рідну Школу зложила 15 зол. Вп. Софія Лехович замісць подяки за участь у похоронах її батька бл. п. о. Евгенія Ляховича, пароха Лютовиск. — Щиро дякує Управа Р. Ш. 26

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОВЕРХОВИЙ дім, чотири мешкання двопокоєві, комфорт, вільні від без такси, помешкання вільне, трамвай, продасть Д-р Ляхс, Бравріська 6. 25 1—1

Шукаю в рухливому місці недорогого льокалю під крамницю з прилеглою кімнаткою і по змозі з пивницею. Зголошення з вимогами до „Діла" під з. „До 3 днів". 27 1—1

МАШИНА до писання „Адлер" українсько-польська оказійно продається. Машинополь, Львів, Сикстуська 9. 24 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Др. М. Вахнянин
ординує від червня
У МОРШИНІ
давніше в Карльсбаді
ПАНСІОН „СВЯТОВІД".

Перевіз хорих у Львові і провінції
полагоджує найдешевше
„САНІТАРНА ПОМІЧ", ЛЬВІВ, УЛ. СКАРБКІВСЬКА 35. — ТЕЛ. 69-86.

Найновіші моделі паризьких корсетів
патентований монополь на Польщу закупила робітня паризьких корсетів МАЛҐОЖАТА, ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 34.
Остерігаємо перед підрібками.

КАТОЛЬ ВБИВАЄ
хробачню, насікоми

ГРЕБЕНІВ
Пансіон „Вілля Моя".
Ціни безконкуренційні, знаменита кухня. Інформації: Гребенів, „Вілля Моя" або Львів, Чарнецького 3. м. 6.

Ланчинська купелева сіль
лікувальна сіль, найбагатша у залізо, йод і бром, ділає радикально проти артретизмові, ревматизмові, запаленню суглобів, при жіночих недугах та загальнім виснаженні на нервовім підкладі. Можна дістати в довільній скількости у вільним складі соли Братів Альбертинів у Львові при вул. Городецькій ч. 84 а.

ЗМІНИ на

Продажа виключно відпродавцям.
ГУРТІВНЯ замін. частин „BERSON"
ŁÓDZ — WARSZAWA.

ПОДЯКА.

Коли ненадійна і невблаганна смерть забрала зпоміж живих нашого брата і стрийка о. Юліяна Гумецького, пароха Великомостенського, прибиті нещастям, яким досвідчив нас Всевишній, ми не є у змозі висказати слова подяки тим, що або йшли нам у пригоді хвилині з поміччю, або своєю присутністю віддали останню прислугу Покійному.

Тому отсією дорогою дозволяємо собі зложити найщирішу подяку у першій мірі Вп. др. Степанові Грабарові за лікарську поміч, а коли вона була вже безуспішна проти волі Бога, Всч. о. А. Гумецькому, Вп. П. Малкам і Клосам за поміч при улаштуванні похоронів. Вдячні Вс. оо. Артимишинові, Павлюкові і Гумецькому за прегарні і сердечні слова прощання, виголошені над домовиною Покійника, всім Впр. і Всч. оо. Конфратам, представникам деканатів буського і жовківського, як також Всч. латинського обряду, СС. Служебницям з Пр. Д. М. з Мостів Великих і Львова.

Рівночасно дякуємо за участь у похоронах численним відпоручникам ... вих і замісцевих товариств, Вп. Посадникові Мостів Великих з членами Громадської Ради, Вп. коляторові бар. Городи..., представникам місцевих урядів і установ, багаточисленним сусідам і місцевим учасникам цієї сумної дороги на вічний спочинок.

У рівній мірі складаємо подяку членам Церковного Хору і Орхестри місцевої читальні за участь у похоронах.

Хай милосерний Бог, який у Своїй Премудрости покликав нашого брата і стрийка до своєї слави, винагородить Всім ... прислугу, за яку ми можемо висказати лише одно слово: „Спасибі".

Лев Гумецький брат, Олександра Скалішева сестра, Марія Гумецька братова, Ярема, Зіновій, Олег, Богдан і Степан братанки.

ПОДЯКА.

В дні 29. червня ц. р. забрала від нас немилосерна смерть нашого невіджалуваного Мужа, Батька і Дідуня, о. Льва Несторовича, висл. катихита укр. гимназії в Перемишлі. У перших хвилинах нашого безмежного горя прийшли нам оо. кан. Ковальський, Томович та Кишакевич з поміччю своїми цілющими словами святої віри та потіхи. Дякуємо з глибини серця о. мітр. Базюкові, який прибув аж зі Львова, аби обняти провід перевезення тлінних останків до церкви св. ап. Петра і Павла та о. мітр. Пинилові за відправу Служби Божої та провід у похороні на Личаківський цвинтар. Дякуємо оо. ... Ковальському, Томовичеві, Ладі, Сен...ському, Кишакевичеві, оо. Костецькому, ...ві, Годунькові, Горчинському, Семчишинові, Савчинові і тим оо., яких імена нам незнані — як також о. Голинському та Комарницькому з Перемишля, що своєю численною участю чи то при перевезенні чи то підчас похоронів віддали останню шану Покійникові. Зокрема дякуємо парохові церкви св. ап. Петра і Павла Дуткевичеві, який зі серцем поспішив нам з поміччю, безрадним у нещастю.

Щире і сердечне Спасибі Делегатам Товариств і установ Перемишля, які приїхали з міста, якому Покійник віддав працю цілого життя: за цю грудку перемиської землі, яку Покійник так любив, кинену на домовину о. кан. Комарницьким; о. ...линському за прегарне слово з церкви, о. Комарницькому за надгробне слово, яке давало образ змагань, бажань і праці Покійника; делегатам укр. гимназії дир. Шахові та п. проф. Поповському, делегатам установ п. надрадн. Дмитерському та радн. Кебузінському; учителям і ученикам, що склали цвіти на свіжу могилу.

Вкінці дякуємо хорам п. радн. Кулинського та церкви св. Юра, які гарним співом причинилися до звеличавання похоронного обряду та за численні вияви співчуття від дальшої родини, друзів та знайомих, учеників і учениць, які вони виявили нам чи то особисто чи письмово.

Перемишль, у липні 1933 р.

Олександра вдова, Ярослава і Роман, діти, д-р Ів. Мандюк, ... Богдан і Оксана, внуки.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костів.